

Informerat samtycke ur ett brukarperspektiv

Elin Edén, Födelsehuset

Födelsehuset

- ◆ Ideell förening som startades 2007
- ◆ För en mänskligare förlossningsvård
- ◆ Barnmorskor, doulor och föräldrar arbetar tillsammans mot samma mål

- Brukarråd
- Utbildning; föredrag, kurser t ex *Tricks of the Trade*
- Opinionsbildning, lobbyarbete
- Projekt mänskliga rättigheter, rapport till FN, CEDAW.
- Stöd till utsatta gravida
- Verksamheten Doula & kulturtolk och Mammaforum

Informerat samtycke

Vad innebär informerat samtycke när man föder barn?

Hur och när får man informationen?

Hur inhämtas samtycket?

Hur kan du som barnmorska eller läkare agera?

Vad du säger spelar roll!

Patientlagen

4 kap. Samtycke

1 § Patientens självbestämmande och integritet ska respekteras.

2 § Hälso- och sjukvård **får inte ges utan patientens samtycke** om inte annat följer av denna eller någon annan lag. **Innan samtycke inhämtas ska patienten få information** enligt 3 kap. Patienten kan, om inte annat särskilt följer av lag, lämna sitt samtycke skriftligen, muntligen eller genom att på annat sätt visa att han eller hon samtycker till den aktuella åtgärden.

Patienten **får när som helst ta tillbaka sitt samtycke**. Om en patient avstår från viss vård eller behandling, ska han eller hon få information om vilka konsekvenser detta kan medföra.

Hur inhämtas samtycket?

Information så tidigt som möjligt - erbjud valmöjligheter.

Information och samtycke gäller även rutinåtgärder.

Man måste ha en reell möjlighet att tacka nej.

**Hur du säger det spelar
roll!**

Exempel: intagnings-CTG

"Sätt dig här så ska vi ta ett CTG"

"Vi brukar erbjuda en koll med CTG när man kommer in. Det är helt frivilligt. Har du fått någon information om vad det innebär eller kanske varit med om det någon gång tidigare?"

Exempel: syntocinoninjektion

"Nu sticker det till lite"

"Har du fått någon information om livmodersammandragande medel och tagit ställning till om du vill ha den sprutan?" (*i förväg*)

Exempel: vaginal undersökning

"Du kan ta av dig och lägga dig här så ska jag undersöka dig"

"Hur ställer du dig till vaginalundersökning?"

Forts. VU

"Jag passade på att ta hål på
hinnorna / ta bort en kant" (*efter*)

Förklara varför, informera om för- och
nackdelar. Inhämta samtycke. (*före*)

Exempel: avnavling

klampar utan att inhämta samtycke

"Vår rutin här på kliniken är att ta ett blodprov från navelsträngen och sedan avnavla efter x minuter. Har ni fått någon information om blodprovet och avnavling? Vill ni att vi följer vår rutin eller att vi låter navelsträngen pulsera klart?" *(i förväg)*

Fear mongering

"Vi vill ju bara ditt barns bästa"

"Annars kommer du spricka"

"Vill du att barnet ska få en hjärnblödning?"

"Då skriver jag här att du får ta ansvar för all blödning"

It is not consent if you make me afraid to say no

Ta tillbaka sitt samtycke

Man har när som helst rätt att ta tillbaka sitt samtycke. Då måste behandlingen genast upphöra. Exempel:

Kvinnan vill ta av CTG-övervakningen. Vad gör du?

Fel svar: Säger "Du måste ha en godkänd kurva först."

Rätt svar: Tar genast av den. Efter detta kan du, vid oro för barnet, diskutera vilka alternativ som finns.

Följa PM

Att inhämta samtycke kan innebära att rutiner inte alltid följs.

Det är okej.

Lag går före PM.